

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE

Aprobat la ședința Consiliului Facultății de
Științe Economice
Proces Verbal nr 5 din 20 decembrie 2021
Decanul FȘE [Signature]

Aprobat la ședința Senatului USM

Proces verbal nr 9 din 01 martie 2022
Rector USM [Signature]

METODOLOGIA

**de stabilire a raportului „ore de contact direct – ore de studiu individual”
pentru domeniile generale de studii:
041 ȘTIINȚE ECONOMICE și 101 SERVICII PUBLICE**

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezenta Metodologie stabilește raportul „ore contact direct și studiu individual”, dar și vectorii de corelație a orelor de curs, seminar, laborator, practice pentru fiecare program, pentru domeniile generale de studiu: **041 Științe Economice și 101 Servicii publice**.

2. Metodologia este elaborată în scopul asigurării calității programelor de formare profesională din cadrul Facultății de Științe Economice, perfecționării managementului educațional, elaborării/actualizării/modernizării planurilor de învățământ din perspectiva integrării în Spațiul Comun European al învățământului Superior și compatibilizării acestora la nivel național și European.

3. Metodologia este elaborată în conformitate cu prevederile:

- ✓ Codului Educației nr. 152 din 17 iulie 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634);
- ✓ Planului-cadru pentru studii superioare de licență (ciclul I). de master (ciclul II) și integrate, aprobat prin ordinul Ministrului Educației nr. 120 din 10 februarie 2020;
- ✓ Regulamentului de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului National de Credite de Studiu, aprobat prin ordinul Ministrului Educației nr. 1046 din 29.10.2015;
- ✓ Regulamentului de organizare și desfășurare a învățământului fără frecvență în instituțiile de învățământ superior universitar, adoptat prin Hotărârea Colegiului Ministerului Învățământului al Republicii Moldova nr.3.4/3 din 27 septembrie 2001;
- ✓ Regulamentului privind formarea profesională la ciclul I, studii superioare de licență, în cadrul Universității de Stat din Moldova, aprobat la 26 decembrie 2019;
- ✓ Regulamentului Instituțional cu privire la formarea profesională în cadrul Universității de Stat din Moldova, ciclul I, studii superioare licență și Ciclul II, studii superioare master, aprobat la 01 decembrie 2015;
- ✓ Regulamentului de aplicare a Sistemului National de credite de studiu la USM, aprobat la 25 februarie 2014.

4. Prezenta Metodologie stabilește următoarele definiții operaționale specifice, în vederea utilizării lor în procesul de studii:

- *Cursul universitar* este forma fundamentală de organizare a activităților didactice universitare, fiind centrată pe activitatea de predare, desfășurată de profesor. Cursul universitar definește ansamblul activităților de predare-învățare-evaluare, conform curriculumului universitar, realizat pe parcursul unui semestru, an academic. Din perspectiva proiectării, cursul și seminarul universitar reprezintă demersuri curriculare, elaborate de către cadrele didactice în raport cu politicile educaționale universitare, dar și viziunile didactice proprii.
- *Seminarul introductiv*, de inițiere în tematica și problematica cursului, de formare a competențelor de informare și documentare etc.,
- *Seminarul de reluare* și aprofundare a anumitelor probleme abordate în cadrul cursului, de realizare a corelațiilor intra-inter- și transdisciplinare;
- *Seminarul de dezvoltare* a tematicii cursului;
- *Seminarul aplicativ* de rezolvare a sarcinilor și a problemelor;
- *Seminarul-training* de formare și de dezvoltare a unor competențe cognitive și aplicative; seminarul integrativ: îmbinarea cercetării cu training, formării competențelor cognitive cu practica profesională etc.;
- *Seminarul de evaluare*: testare, verificări orale etc.;
- *Studiul individual* reprezintă forma de activitate complexă și variată de învățare independentă, liberă, personală, atât pentru îndeplinirea obiectivelor activității didactice, cât și a activității

extracuriculare în cadrul timpului ce-l are la dispoziție fiecare student, determinat de planul de învățământ. Indiferent de formele studiului individual ce prezintă rezultatele unui studiu independent asupra problemelor actuale pentru domeniul științe economice și serviciilor de turism, lucrările studenților reflectă capacitatea de cercetare, de tratare a informației și a abilității de reflectare critică, a competenței în aplicarea strategiilor de soluționare a problemei în situații de practică profesională, atât individual, cât și în echipe;

- *Studiul individual al studentului ghidat de profesor* include studiul materialelor suplimentare din cadrul cursului, consultații suplimentare pentru studenții cu o reușită scăzută, care întâmpină dificultăți în înțelegerea și la realizarea sarcinilor de studiu, organizarea activităților didactice cu utilizarea diverselor forme interactive, inclusiv a discuțiilor; realizarea evaluărilor curente; verificarea referatelor, rapoartelor, studiilor de caz, problemelor, portofoliilor, elaborate de către studenți etc.

II. STABILIREA RAPORTULUI DINTRE ORE CONTACT DIRECT ȘI STUDIU INDIVIDUAL ȘI ÎNTRE ORELE DESTINATE ACTIVITĂȚILOR DE CONTACT DIRECT

1. Metodologia stabilește principiile generale pentru organizarea și desfășurarea procesului de studii în cadrul Facultății de Științe Economice, Universitatea de Stat din Moldova, și reflectă cerințele de bază pentru stabilirea raportului de ore „contact direct - studiu individual” și raportului de „activități teoretice - practice”, pentru domeniile generale de studiu:

✓ **041 Științe Economice;**

✓ **101 Servicii publice.**

2. Ținând cont de specificul formării profesionale la programele oferite de facultatea Științe Economice se recomandă stabilirea raportului cuprinsă în intervalele: pentru ciclul I – Licență/cu frecvență - 1-1,5:1-1,5 ore și ciclul I – Licență/cu frecvență redusă - 1:2,75-5,25 ore, în funcție de particularitățile unităților de conținut, pentru ciclul II - Master - 1:2-3 ore „contact direct - studiu individual”.

3. În cadrul domeniului general de studii **041 Științe Economice** se includ domeniile de formare profesională: 0411 Contabilitate, 0412 Finanțe și bănci; 0413 Business și Administrare, 0414 Marketing, la care Facultatea de Științe Economice dispune de programe de formare profesională.

3.1 La programul de licență **0411.1 Contabilitate, forma de învățământ cu frecvență**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1:1 -1,5. Distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar întrunește, de regulă, raportul 1:1, pentru unitățile de conținut fundamentale: Bazele contabilității, Econometrie, Analiza gestionară, pe când la unitățile de conținut de specialitate cu aprofundare a dezvoltării abilităților practice, cum ar fi: Contabilitate financiară I, Contabilitate financiară II, Sisteme Informaționale în contabilitate, distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar și laborator este de 1:2.

3.2 La programul de licență **0411.1 Contabilitate, forma de învățământ cu frecvență redusă**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1:2,75 -5,25. Distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar/laborator este corelată cu distribuția orelor la forma de învățământ cu frecvență, în unele cazuri, în funcție de specificul disciplinei, se face accent pe orele cu caracter practic.

3.3 La programul de master **Contabilitatea întreprinderii**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1:3. Studiul individual se concretizează într-un produs și se realizează conform strategiei „Studiului Individual”, elaborată de către departamentul de specialitate și aprobată de către Consiliul facultății Științe Economice. Distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar relevă, de regulă, raportul 1:2 la unitățile de conținut fundamentale: Diagnosticul sistemelor manageriale ale entității, Diagnostic financiar, Metode calitative și cantitative în luarea deciziilor, pe cînd la unitățile de conținut de specialitate cu aprofundare a dezvoltării abilităților practice, raportul dintre orele destinate cursurilor versus seminar și laborator este, de regulă, 1:1.

3.4 La programul de master **Audit și expertiză financiară**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1:3. Studiul individual se concretizează într-un produs și se realizează conform strategiei „Studiului Individual”, elaborată de către departamentul de specialitate și aprobată de către Consiliul facultății Științe Economice. Distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar relevă, de regulă, raportul 1:2 la unitățile de conținut fundamentale: Diagnosticul sistemelor manageriale ale entității, Diagnostic financiar, Metode calitative și cantitative în luarea deciziilor, pe cînd la unitățile de conținut de specialitate cu aprofundare a dezvoltării abilităților practice, raportul dintre orele destinate cursurilor versus seminar și laborator este, de regulă 1:1.

3.5 La programul de licență **0412.1 Finanțe și bănci, forma de învățământ cu frecvență**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1:1-1,5. La unitățile de conținut fundamentale: Monedă și credit, Finanțele întreprinderii, Finanțe publice, distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar, de regulă, relevă raportul 1:1. La inițiativa reprezentanților sectorului bancar, Inspectoratului Fiscal de Stat, pentru unitățile de curs fundamentale și de specialitate: Bazele activității bancare, Control financiar, Sisteme fiscale internaționale, accent se va pune pe aspectele teoretice, raportul orelor de curs/seminar va constitui 2:1. În vederea dezvoltării competențelor practice, la unitățile de conținut de specialitate: Analiza financiară a întreprinderii/Analiza activității bancare, Management financiar, Fiscalitate, repartizarea orele destinate cursurilor versus seminar și laborator este 1:2.

3.6 La programul de licență **0412.1 Finanțe și bănci, forma de învățământ cu frecvență redusă**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1:4-5,25. La unitățile de conținut fundamentale: Monedă și credit, Finanțele întreprinderii, Finanțe publice, distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar, de regulă, relevă raportul 1,4-2:1. Având în vedere cerințele reprezentanților sectorului bancar, Inspectoratului Fiscal de Stat, dar și ținând cont specificul studiilor cu frecvență redusă, pentru unitățile de curs fundamentale și de specialitate la disciplinele: Bazele activității bancare, Control financiar, Sisteme fiscale internaționale, accent se va pune pe aspectele teoretice, raportul orelor de curs/seminar va constitui 1-1,3:1. În vederea dezvoltării competențelor practice, la unitățile de conținut de specialitate: Analiza financiară a întreprinderii/Analiza activității bancare, Management financiar, Fiscalitate, repartizarea orele destinate cursurilor versus seminar și laborator este 0,6-0,9:1.

3.7 La programul de master **Finanțe publice și fiscalitate**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă, 1:2,5-3. Studiul individual se concretizează într-un produs și se realizează conform strategiei „Studiului Individual”, elaborată de către departamentul de specialitate și aprobată de către Consiliul facultății Științe Economice. În vederea dezvoltării competențelor practice în semestrul III, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie 1:2,75 și conține în mod

obligatoriu - stagiul de practică de specialitate. La unitățile de conținut fundamentale și de specialitate, repartizarea orelor de curs și seminar constituie raportul 1:1.

3.8 La programul de master **Administrare bancară**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă, 1:2,5-3. Studiul individual se concretizează într-un produs și se realizează conform strategiei „Studiului Individual”, elaborată de către departamentul de specialitate și aprobată de către Consiliul facultății Științe Economice. În vederea dezvoltării competențelor practice în semestrul III, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie 1:2,75 și conține în mod obligatoriu - stagiul de practică de specialitate. La unitățile de conținut fundamentale și de specialitate, repartizarea orelor de curs și seminar constituie raportul 1:1.

3.9 La programul de master **Gestiunea finanțelor și contabilitatea în afaceri**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă, 1:2,5-3. Studiul individual se concretizează într-un produs și se realizează conform strategiei „Studiului Individual”, elaborată de către departamentul de specialitate și aprobată de către Consiliul facultății Științe Economice. În vederea dezvoltării competențelor practice în semestrul III, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie 1:2,75 și conține în mod obligatoriu - stagiul de practică de specialitate. La unitățile de conținut fundamentale și de specialitate, repartizarea orelor de curs și seminar constituie raportul 1:1.

3.10 La programul **0413.1 Business și Administrare, forma de învățământ cu frecvență**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1:1-1,5. La unitățile de conținut de specialitate: Managementul producției, Principiile businessului, Organizarea ergonomică și normarea muncii, Managementul resurselor umane, Diagnostic managerial al firmei I, Management Inovațional, distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar relevă raportul 1:1,5.

3.11 La programul **0413.1 Business și Administrare, forma de învățământ cu frecvență redusă**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1:3,62 – 4,77. La unitățile de conținut de specialitate: Managementul producției 1:4, Principiile businessului 1:4, Organizarea ergonomică și normarea muncii 1:4, Managementul resurselor umane 1:3,62, Diagnostic managerial al firmei I 1:4,77, Management Inovațional 1:4, distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar relevă raportul 1:3,62 – 4,77.

3.12 La program de master **Administrarea afacerilor**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1: 2,5-3. Studiul individual se concretizează într-un produs și se realizează conform strategiei „Studiului Individual”, elaborată de către departamentul de specialitate și aprobată de către Consiliul facultății Științe Economice. Distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar respectă raportul 1:1, atât pentru unitățile de conținut fundamentale, cât și pentru cele de specialitate.

3.13 La program de master **Managementul resurselor umane**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1:2,5-3. Studiul individual se concretizează într-un produs și se realizează conform strategiei „Studiului Individual”, elaborată de către departamentul de specialitate și aprobată de către Consiliul facultății Științe Economice. Distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar respectă raportul 1:1, atât pentru unitățile de conținut fundamentale, cât și pentru cele de specialitate.

3.14 La programul **0414.1 Marketing și Logistică**, forma de învățământ cu frecvență, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă, 1:1-1,5. La unitățile de conținut fundamentale: Teorie Economică I, Teorie Economică II, Marketing, distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar reprezintă raportul 1:1,5-2. În scopul valorificării beneficiilor oferite de aplicațiile informaționale în domeniul marketingului și a dezvoltării spiritului creativ al studenților, la unitățile de curs de specialitate: Logistica, Marketingul serviciilor, Strategii și metode de preț, Logistica stocurilor, Merchandising și forța de vânzare, Negocieri de afaceri în marketing, Marketing strategic, acest raport (curs/seminar) va constitui - 1:2 sau 1:1,5. În vederea dezvoltării competențelor digitale, la unitățile de conținut de specialitate: Cercetări de marketing, Sisteme informaționale în Marketing și logistică se introduc ore de laborator.

3.15 La programul de licență **0414.1 Marketing și Logistică**, forma de învățământ cu frecvență redusă, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1:2,75 -5,25. Distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar/laborator este corelată cu distribuția orelor la forma de învățământ cu frecvență, în unele cazuri, în funcție de specificul disciplinei, se face accent pe orele cu caracter practic.

3.16 La programul de master **Studii în marketing**, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, circa 1:2. Studiul individual se concretizează într-un produs și se realizează conform strategiei „Studiului Individual”, elaborată de către departamentul de specialitate și aprobată de către Consiliul facultății Științe Economice. La unitățile de conținut, incluse în semestrul III: Metodologia și etica cercetării, Marketing relațional, Marketing internațional, Audit de marketing, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie 1:2,75, fiind axate pe activități de cercetare și analiză pentru fundamentarea programelor de marketing. Reieșind din formarea competențelor de dezvoltare a capacităților de proiectare în marketing, utilizând instrumente și aplicații web pentru unitățile de conținut de specialitate și fundamentale din semestrul I și II, raportul dat poate constitui 1:5. În vederea dezvoltării competențelor digitale, la unitatea de conținut de specialitate: Branding și comunicare de marketing se includ ore de laborator. Repartizarea orelor destinate cursurilor versus seminar, relevă raportul 1:1.

4. În cadrul domeniului general de studii **101 Servicii publice** se include domeniul de formare profesională: 1013 Servicii Hoteliere, Turism și Agreement, la care Facultatea de Științe Economice dispune de programul de licență 1013.1 Servicii Hoteliere, Turism și Agreement.

4.1 Pentru programul **1013.1 Servicii Hoteliere, Turism și Agreement**, forma de învățământ cu frecvență, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, uzual 1:1-1,5. De regulă, la unitățile de conținut fundamentale: Teorie Economică, Economia turismului, Bazele contabilității, Management, la orele destinate cursurilor versus seminar predomină raportul 1:1,5-2. Referitor la disciplinele de specialitate, cum ar fi: Gestiune hotelieră, Management intercultural în turism, Activitatea agențiilor de turism și tour-operatori, Marketingul destinațiilor turistice, Crearea și promovarea produsului turistic, Managementul calității serviciilor gastronomice, Turism internațional, în cadrul cărora s-a accentuat aspectul practic de valorificare a competențelor profesionale, acest raport (curs/seminar) constituie 1:2 sau 1:1,5.

4.2 La programul de licență **1013.1 Servicii Hoteliere, Turism și Agreement**, forma de învățământ cu frecvență redusă, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, de regulă 1:2,75 -5,25. Distribuția între orele destinate cursurilor versus seminar/laborator este corelată cu distribuția orelor la

forma de învățământ cu frecvență, în unele cazuri, în funcție de specificul disciplinei, se face accent pe orele cu caracter practic.

4.3 La programul de master *Management și Marketing Hotelier și Turism*, raportul „ore contact direct și studiu individual” constituie, în principiu, 1:2. Studiul individual se concretizează într-un produs și se realizează conform strategiei „Studiului Individual”, elaborată de către departamentul de specialitate și aprobată de către Consiliul facultății Științe Economice. În semestrul III, la unitățile de conținut de specialitate: Turism internațional. Managementul proiectelor în servicii și turism, Tehnica operațiunilor Front-Back Office, Metodologia și etica cercetării în servicii, raportul „ore contact direct și studiu individual” relevă 1:2,75, fiind axate pe cercetarea problemelor de organizare a activităților în domeniul serviciilor hoteliere și turism la nivel regional, național și internațional. Reieșind din formarea competențelor de gestionare a necesarului de resurse umane, materiale și financiare în raport cu cerințele volumului și eficienței entității turistice și de servicii în relațiile cu partenerii, pentru unitățile de conținut fundamentale și de specialitate, raportul dat poate constitui 1:5. În vederea dezvoltării competențelor digitale, la unitatea de conținut de specialitate: Sisteme informaționale în servicii hoteliere și turism se includ ore de laborator. Repartizarea orelor destinate cursurilor versus seminar, relevă raportul 1:1.

IV. DISPOZIȚII FINALE

1. Prezenta metodologie intră în vigoare din momentul aprobării de Senatul USM.
2. Prezenta metodologie poate fi modificată prin decizia Consiliului Facultății de Științe Economice cu aprobarea Senatului USM.
3. Responsabili de implementarea prevederilor prezentei Metodologii sunt șefii de departament/responsabilii de program, când se elaborează/actualizează planurile de învățământ pentru programele de la Ciclul I -Licență, și Ciclul II- Mașter.
4. Monitorizarea respectării prevederilor prezentei Metodologii se realizează de către decanul și Consiliul Facultății de Științe Economice.